

Gospod fajmošter so že sklenili njivo preorati in pognojiti, da bi repo sejali. Pa neki opravki jih zadržujejo to berž storiti, in ko pridejo čez malo dni na njivo, vidijo, da se je ajda spet nekako opomogla in zato jo pusté, češ, naj raste naprej, bomo vidili kaj bo. In res je pognala vdrugič in se je obrastla, čeravno je pozneje še precejšna suša bila, tako lepo in tako polno, da smo jo na sv. Matevža dan veseli ogledovali. Ni to sicer nič novega, da žita vdrugič poženo in so potem prav rodovitne; vendar imamo tu eno skušnjo več, ki nam kaže, da ajda skor tri tedne po setvi po toči popolnoma pobita se iznova lepo obraste in obilo rodi, ako ne pride pozneje kaka uima čez njo. Ni tedaj obupati, ako toča ajdo ene tedne po setvi potolče.

Za malarje in zidarje kaj.

(Na zidovji z apnom pobeljenem) se ne derži nobena barva dobro in dolgo lepa, ktera je iz rastlinskih stvari napravljena, naj je tako imenovan „Berliner Blau, Mineralblau, Wiener Lack, Neuroth, Rosenroth“ ali kakoršna koli druga; apno jo razjeda, da ni stanovitna. Zato dajo umni malarji zid, preden ga malajo, z mlekom namazati (poštrihati), — pa tudi mleko ne zdá dosti. Veliko bolje je, da se zid, preden se na-nj mala, namaže z belo, pripravljeno glino (ilom), ki je bila v kislem mleku raztopljena. Vse barve in posebno rudeče ostanejo potem lepe in stanovitne, ker glina jim je kaj dobra podlaga.

Za hišne potrebe kaj.

(Da móli ne razjedajo kožuhovine, volnatega ali žimnatega blaga), stolov in klopíc z volno, arovcó ali žimo nabasanih, ni boljšega kot je v prah zdrobljeni železni ali zeleni vitrijol (Eisenvitriol), ki se po ceni dóbi v vsaki štacuni, kjer minerale in špecarije prodajajo; le dobro se more osušiti dati, da se lahko v prah zmane. Potrese se s tem prahom do dna taka stvar, ktero hočemo molov obvarovati. Škodljivo ni to človeškemu zdravju celó nič.

Lepoznanske stvari.

Pesme in njih presoja.

Pesmi so umotvori (umetne dela); umotvori so pa utelesenje ali počitenje (Versinnlichung) pojémov dobrega, lepega in resničnega. Poočitujejo se pa vsi ti pojémi ali z besedami (pesmimi), ali po podobah izrezanih ali malanih (kipo- in slikotvorih) ali pa z glasovi (muziko- ali glasotvori). Dobro morajo umotvori počiteni biti, da koristijo; lepo, da kratkočasijo (zabavljajo), in resnično, to je, nespremenljivo, da jim gledé na njih doveršenost in izverstnost ni treba kaj dodati ali kaj odvzeti ali jih spremeniti. Vse umotvorstvo se dá tedaj v trojno razdeliti: na pesništvo, podobarstvo (kiparstvo) ali malarstvo (slikarstvo) in pa godbo (muziko *).

Pesništvo mora po svojem zapopadku našemu sercu in duhu koristiti in našo dušo, naše misljenje požlahniti (oplemeniti), v kiparstvu in slikarstvu mora lepota našemu očesu dopadati, muzika pa z glasovi svojimi naše uho razveseljevati.

Moj namen je tukaj samo in posebno o pesništvu ali bolje rečeno v pesmotvorih in njih pretresovanji ali kritiki govoriti; prepustim ostale dvé peresi umotvorske tripérne deteljice drugim v tem bolj izobraženim in izurjenim možem.

Spoznanju, ktero si človek pridóbi, ako kakošno stvar vidi ali sliši, rabi ali vživa itd., sledi razsodba (Urtheil), pot pa, ktero hodi um človeški od spoznanja do razsodbe, peljá od znamenja do znamenja one stvari. Najprej um naš prislikuje in primerjuje to stvar z drugimi enakimi, in tako najprej primerno vrednost (relativen Werth) stvari določi; potem pretresuje posamne nje dele in tako zvé njeno vlastno vrednost (eigenthümlichen Werth); obedvé vrednosti skupej pa napravite to, kar se imenuje nje prava vrednost (eigentlicher Werth). Presoja ali kritika ni edina z razsodbo, ktera se v en izrek stisniti dá; ona je, kakor sem že gori opomnil, pot k razsodbi ali prav za prav rodniča sodbe.

Pa ni zadosti, da nam tako pretresovanje kaže, kakošna je stvar in kakošna vrednost da ima, — to bi bilo le zaznamjevanje ali opisovanje; kritika mora tudi na to gledati: ali je stvar po javnih pravilih vstala ali ne, ali je za svoj namen pripravna in veljavna ali ne? —

Kritika ali pretresovanje pesem je pa v obče tistim pravilom podverženo kakor pretresovanje drugih stvari.

Pri skladanji pesem pa so poglavne pravila sledeče: 1) prosta volitev predmeta in verste pesniške, 2) oestro omejen obsežek posamnih verst pesniških in pesem in 3) oistre pravila unajne oblike.

Volitev predmeta in verste pesništva se ravná po osebnih lastnostih pesnika ali pevca, kterih se mnogokrat on sam ne zavé. Dolžnost kritike je tedaj ga opomniti, da samo popevanje tega ali unega predmeta, v ti ali uni obliki je njemu prikladno; da samo na tem ali unem polji pesništva njemu pevski lovorik cvetè; da samo v ti ali uni versti pesmotvorov njegov duh perute svoje najprosteje razširjevati in naj gotovše krasni dom poezije, to je, doveršenost estetično dospeti zamore.

Kar se obsežka ali zapopadka raznih verst pesništva tiče, mora biti dostojen svoji unanji obliki, ktera je sopet različna in kakor obsežek značajna za mnogotere verste pesništva. Zapopadek pesmi in pa oblika njena sta stvoritelja (Faktoren) pesmi.

Verste pesem so trojne: lirika ali pesem v ožjem zmyslu, epika ali pripovedka v pesmeni obliki, in pa dramatika ali pesmeno predstavljanje prigodb *).

V liriki v obče prevladuje osebnost in neomejenost (poetica licentia). (Na priliko našega slavnega Prešerna oda „Pesnik“). V epiki nasebnost ali objektivnost in omejenost od strani zapopadka ali čina (Uvod „kersta pri Savici“). V dramatici pa ste osebnost in nasebnost v jedno skopljene („Kerst pri Savici“).

In to je po mojih mislih naj gotovše in v vsakem obziru veljavno merilo vrednosti pesmotvorov.

Bolj ko se pevec v liriki spón vsakdanjega praktičnega življenja rešiti zamore, — bolj ko se iz doline solz in težav v zračne višine, v krilo božanstva dviguje, to je, manj ko je naseben, večjo in izverstnejo vrednost ima pesem njegova. Idealnost ali vidína je tedaj najvišje pravilo lirike.

Nasproti pa dospè epikar verhunec doveršenosti, ako celó nič ne prestopi mej vsakdanjega življenja, ktero se živí v prosti naravi vsem njenim uplivom podverženo med

*) Po ti sestavi se dajo na pr. tudi kipo- in slikotvori (podobe) razkrojiti v lirične, epične in dramatične. Pod lirične kipo- in slikotvore bi spadali vsi tisti, ktere umetnik brez kakošnega izgleda samo po svojem notrajnem — osebnem — zmyslu izdeluje, na pr., podobe malane ali izrezane (kipi ali slike), ktere predstavljajo božanstvo ali krepost (virtus) ali serd ali genija kakošne dežele ali kakošnega naroda. na pr., „Slava majka“ itd. in kakor pesnik svoj duh pesmi vdahne, ga tukaj umetnik vkipotvori ali naslikuje. Epični bi bili tisti umotvori kiparstva ali slikarstva, v kterih umetnik naravo nasleduje, na pr., belvederski Apolon, fiorenska Venera, lisipovi konji v Benetkah itd. Dramatični bi pa bili tisti, v kterih umetnik svoje osebne zmysli združene z naravnimi unanjimi vpredmetjuje, na pr., sfingi, stari rimski in gerški polbogovi itd. Pis.

*) Stari izobraženi narodi so samo pesništvo, kiparstvo in slikarstvo obdelovali in vse te umetnosti na stopnjo dotirali, ktere morebiti novomodična omika nikdar doseгла ne bode. Ker v pesništvu korist (dobro) in v kiparstvu zabava (lepo) prevladujeta, se dá gerško „καλὸν καγαθόν“ in rimsko „utile dulci“ raztolmačiti. Muzika je pa pri njih komaj na tisti stopnji zveršenosti stala, kakor jo, na primer, pri naših pastirjih slišimo. Pis.

ljudmi z njihovimi strastmi in mnogoverstnimi razmerami, — ako se pazljivo varuje, da svojih osebnih čutov ne vpleta, — ako natanko samo tako pripoveduje pripetila, kakor so se, ali vsaj kako bi se bile morale naravno zgoditi, brez vse jednostranosti, strastvenosti, ljubezni ali serda. Naravnost je tedaj naj višje pravilo epike.

Dramatika naj višjo stopnjo doseže, ako sta v nji osebnost (subjektivnost) in nasebnost (objektivnost), to je, lirične in epične pravila tako v jedno sklopljene in spletene, da lastnosti nobenega teh stvoril ne prevagujejo, ampak, da čisto kaj novega, od vsakega pojedinega različnega, predstavljajo. (Konec sledi.)

Kratkočasno berilo.

Poberki vsake baže iz mnogih časnikov.

* Kakost človeške kože se nek ravna po tem, česar človek vživa. Slavni Buffon terdi, da lepa gladka koža gospôde izvira večidel iz žlahnejših jedil. Pravijo, da ječmenov kruh napravi blede kožo, in da ljudje, kateri vedno le slano in suho meso vživajo, imajo malokdaj lepo čisto kožo.

* Da so ribiči ribe dober kup prodajali, je veljala pri starih Gerkih v Atenah postava, da noben ribeč na tergu ni smel sedé rib prodajati, ampak celi čas le stati, da ga je tako trudnost silila hitro blago svoje spečati in ga zatega voljo cenó prodajati.

* Zdravje si ohraniti, ni nič boljšega — pravi neki imeniten zdravnik preteklega stoletja — kakor nikoli piti kake mešane pijače.

* Jutro in večer imata različno moč do človeka; zjutraj kraljuje v glavi pamet, zjutraj je človek vés bolj merzle kervi in resno vse prevdarja; zvečer so mu možgani bolj vroči, marsikaj si domišljuje kar je prazno, tudi je na večer bolj boječ in veruje lože vsako vražo; zato zvečer rad posluša pravlice, storije in vse kvante; marsikaj verjame človek zvečer, kar zametuje zjutraj.

* V cerkvenih bukvah v Haberkornu blizu Magdeburga na Pruskem se bere, da je leta 1679 dobil neki šolarček 12 grošev za par čevljev zato, da je poletel z bujal ljudi, ki so v cerkvi dremali. — Marsikod bi se dalo še tudi dandanašnji tako par čevljev zaslužiti.

* Jerbase in škafe na glavi nositi ima tudi svoje dobro. Neki zdravnik pravi: „Na Krajskem, Štajarskem in Koroškem nosijo ženske jerbases in škafe na glavi in to jih sili, da se morajo kakor sveča ravne držati; takšna šega je tudi v deželah poleg Rajna, na Laškem in ob doljni Labi pri Bardovikankah; zato so v vseh teh krajih ženske lepe in ravne postave kot jelke. Na Saksonskem, Češkem in Šlezkem pa nosijo težke jerbases na herbtu, in se zato navadijo prihuljeno držati, če tudi ničesa ne nesejo.“

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Istre 19. sept. V. — Dolgo časa sem se že pripravljaj vam tudi kaj od naših krajev pisati, pa čakal sem, da bi mogel častitim bravcem ne le samo od žitne, temuč tudi od vinske letine kaj povedati. — Žita je bilo pri nas v zgornji Istri zavolj prevelike suše malo. Fažol, grah, bob in drugo sočivje je suša prerano na zrelost silila, zato pa tudi ni prav dozorelo. Do prvih dni t. m. je turšica prav slabo kazala, da so se ljudje že zlo glada bali in klaverno po njivah gledali. Dežja nismo od mesca maja skor nič imeli, v septembru pa je skor vselej z velikim vetrom prišel, tako, da je turšica vsa poglela, in tudi grojzdja je veliko pod zlo šlo. Akoravno letos ni bilo slabega vremena, vendar je grojzdja le srednje in v nekterih krajih bo slaba letina; kar ga pa je, bo dalo dobro kapljico, ker je bilo skor povsod brez plesnjine; prihodnje leto pa upamo, da nas bo Bog popolnoma tertne bolezní očuval. Čeravno je v Istri že več let zaporedoma slabih, storijo vendar ljudje za čast

božjo kar le morejo in cerkve tu in tam popravljajo in zlašajo, tako so v fari Truški kupili iz Ljubljane čez deset centov težek zvon, v Topolovacu so razširili cerkev in napravili zvonik s potroški čez dva tisuča goldinarjev; v mnogih krajih okoli Buj in Kopra so oltarje ali nove napravili ali pa stare popraviti dali. Jakob Taučer, podobar in malar je umetno in cenó več reči naredil. Še to pa moram pristaviti, da mnogo rokodelcev in obertnikov bi v Istri lahko dovelj dela imelo in pošteno živelo, pa jih ni. Domačega rokodelca redko dobiš razun kakega šivarja ali postolarja; zavolj tega so večidel rokodelci iz Koroškega, pa še teh je le malo. Domači ljudje pa še zdaj mislijo, da niso za drugo, kakor za plug in capon (matiko).

Iz Admonta 23. sept. Izpolnilo se je, kar ste nam „Novice“ pred nekimi tedni naznanile. Veselega serca Vam tedaj priobčimo te verstice v spominek nazočnosti milostljivega kneza in škofa Lavantinskega kot sooglednika samostana Admonškega. Marljivi višji pastir so bili pri svojih ovčicah celi teden od 16. do 22. t. m. in jim pri ti priliki razjasnili: kaj je samostan in kako se samotarec obnašati mora, da po ti sicer težavni poti doseže svoj cilj in konec. Opomnili so nas truda in prizadevanja pravega redovnika, očeta našega sv. Benedikta, da bi zvesto spolnovali, kar nam je po svoji ustanovi zapovedal in tako pravi njegovi nasledniki bili. In res so mili knez serca vseh nazočih nadušili tako, da se obilna žetva iz njihovega semena pričakovati zamore ne le o zadevah samostanskega poklica, temuč tudi samostanu izročenege šolstva. Hvala tedaj hvala za očetovsko skerb v vsem milostljivemu knezu, kteremu je Vsegamogočni podaril redki talent besede in pisave, da tako po dvojni poti krepko segajo v serca svojih ovčic.

Enrik Rešek.

Od celjske okolice 25. sept. — Pičlo uro hodá od Celja proti izhodu, na levem bregu mirnotekoče Voglajne in v opasu zelenega bukovja je precej visoka berdovita krajina, ktereje navadno pravijo Pečovje, ktero bi pa prav za prav imenovati mogli lep sadovnjak. Kajti le na polnočni strani jo obdajajo bele pečine, povsod drugeje so pa prijazni griči, gojzdiči, vinogradi, plodne njive in travniki, po kterih in okoli kterih je mnogo lepega sadnega drevja, kteremu se koj na prvi pogled vidi, da vlastnik njegov je priden in umen sadjorejec. In taka je res. Posestnik tega zemljištva je verli Miha Visjak, po domače Pečovšek, mlad pa umen kmetovavec, vés vnet za blago sadjoreje.

Bil je on nekđaj vojak, in ko taki je obhodil veliko sveta, vidil kos lepe Italije, rodovitne planjave Lombardije in celó blagoslovljene papeževe dežele. Pazljiv in bistrega uma se je v ptujini naučil marsikaj, kar v kmetovanji koristi; pri vojaštvu se je pa tudi naučil brati pa pisati, in to po slovensko in nemško, nekoliko tudi po laško. Po smerti svojega očeta je prevzel kmetijo na „Pečovji“. Ta je bila obdolžena in sila zanemarjena. Miha Visjak se je pa krepko lotil poboljšanja in popravljanja svojega posestva; najbolj poprijel se je pa sadjoreje, ker lega in podnebje ste ji tukaj posebno ugodne. Že najdeno drevje je on snažil, cepil, obrezoval in žlahnil, kolikor je mogel; največ plodunosnega drevja je pa nasadil sam: češinj, jabek, hrušk in breskev; kaj, celó smokvine drevjica je nasadil okoli hišice svoje. (V dobrih letinah, ko vse to drevje polno rudečega in rumenega, sinjklatega in rujavklatega sadja visi, je nek gledovavcu kaj krasen pogled).

Da je pa Miha Visjak vse to zamogel dognati, je posvetovaval se rad z dovedenimi sadjorejci v Celji in drugeje, je prebiral pridno koristne bukve, med kterimi, pravi on, so bile „kmetijska kemija“, „vinoreja“ in pa „Novice“ tiste poglavitne vodila, po kterih se je ravnal največ o zboljšanju kmetije svoje. Tako je v malo letih poboljšal in popravil to zemljišče, si jako opomogel, poplačal prevzete dolgove, in je zdaj premožen posestnik lepega zemljištva. —

Dobrovoljni sveti zastran sadjoreje.

Korist sadjoreje je očitna ko beli dan: češ sirovega, češ kuhanega, češ suhega, češ na kozici, češ pečenega sadja; češ med kašo zmešanih češpelj (kreke), češ trave za živino, ki na vertih s sadnim drevjem obsajenih prebogato raste; češ sladkega vina ali češ žganjice, češ kisa (jesiha) ali presladkega medú, ki ga pridne čbelice pobirajo po cve-tečem drevju, — povsod povsod ti kaže obilen dobiček sadjoreje, ktera malo truda prizadeva, pa obilo donša, kadar je letina ugodna. Dobro bi bilo, ako bi ob cestah in po-tih sadunosno drevje sadili; koliko prazne zemlje bi se v prid obernilo in koliko lepši bi bili mnogi kraji!

Vsaka začetna ali ljudska šola na kmetih naj bi precej skerbela, da bi ji srenja (soseska) odločila kako mesto za sadni vert, kjer bi učitelj svojo šolsko mladino podučeval v poglavitnih opravilih sadjorejnih.

Vsak duhoven pastir naj bi sadjorejo pri vsaki priložnosti priporočal; naj več zamore on, kakor nas vesele skušnje učé, za pospeh nje storiti z besedo in djanjem, vedno se oziraje na sv. evangeli, kateri govori „od semena“, „od drevesa, ki dobrega sadú ne rodi“ itd. Ko je duhovni pastir skerbela naj prvo za dušni blagor svojih ovčic, ni nobenemu drugemu toliko priložnosti dane, kakor njemu, tudi pripomoči k posvetnemu pridu njegovih duš.

Županije (komuni) bi se imele prav živo poprijeti, da v okolici njih se čedalje več sadja zasadi; bratovsko bi mogel eden drugemu pomagati, da se spravi sadjoreja krepko na noge.

Vsem učiteljem pa, ki se o sadjoreji z otročiči mučijo, osobito pa marljivim, ki imajo pokazati, da so veliko sadili, cepili, požlahnili, presadili, naj bi se ta njih trud s kakim veseljem povernil, na priliko s primernim darilom.

Kakor hitro bi sadjoreja se dobro ukoreninila, bi tudi čbelarstvo se povzignilo in tudi svoj dobiček donášalo.

J. Kranjski.

Lepoznanske stvari.

Pesme in njih presoja. (Konec.)

Zraven teh duševnih ali notranjih lastnost morajo pesmi (pesmotvori) tudi unanjo njim dostojno obliko imeti, in to je drugi poglavni stvoritelj, na kterega presojevavec dobro paziti ima.

Lirika ljubi priličbe (alegorije), trope in druge pri-slikajoče oblike, ktere pa tudi ne smejo tako jedna na drugi skopčane biti, da zakrivajo zápopadek pesmi in razumljenje temnijo. Epika se derži prostega, naravnega jezika in sem-ter tje naravnih priličnih prisposobljenj. Dramatika sopet stopa v sredi med njima in se vsakega enakomerno poslužuje.

Tretje in zadnje poglavje v presoji ali kritiki je, da se umetniške pesmi od národnih razločujejo. Národne pesme so izvor, so duša in izraz mislenja narodovega. One se ne morejo navadni kritiki podvreči, ker se od njih ne more reči, kakošne da bi morale biti, ker jih narod po nobenih umetniških pravilih ne sestavlja; od njih se samo to reči dá, kakošne so. Drugače je pa pri umetniških pesmih, ktere se morajo ravnati po strogih pravilih gledé zapopadka njih in pa oblike.

Ako tedaj hoče, da kritikar pravilno pretresuje kakošno pesem, mora (oprostite, da še jedenkrat v kratkem to ponavljam!) od pravila do pravila posamnih verst pesmotvorov stopati. Sosebno mora gledati, ali je zapopadek dostojen popevanja liriškega, ali pripovedanja epiškega ali pred-stavljanja dramatiškega; dalje koliko stopnjo je dospel v liriki se epiki, v epiki se lirike rešiti, in ako je v drama-tiki oboje tako v en venec spletel in zjedini, da značajne svojstva nobenega teh stvoril ne motijo in kako se je javnih obličnih pravil držal.

H koncu moram še nekaj omeniti, kar malokter kri-tikar prevdara, namreč osebne lastnosti in svojstva pev-cove, ktere njegovim delom, negledé na vse drugo, pose-

ben oseben značaj dajajo. Mnogo ali večidel kritikarjev potrebuje in céni pesmi po svojem notrajnem merilu, in nemilo ognjusi vse, kar se temu ne priličuje; pred sodniščem takega presojevavca samo njegove lastne pesmi veljajo. — So pa tudi kritikarji, kateri imé pevca za mérito imajo. Tako se še zmiraj svojega nekdanjega profesora spominjam, kateri je po tem vodilu naše šolske naloge presojeval; kdor je naj bolje latinsko, gerško, zemljopis, matematiko itd. razumel, tisti je tudi „per analogiam“ leposlovne naloge naj izverstneje izdeloval. Vse take kritike pa kažejo plitvo glavo. — Naj večja pregreha, ktere se kritikar vkriviči, je pa, če se pevcu gerdo ruga, če njegove pogreške zasme-huje in če v svoji presoji očitno razodeva, da po nečimer-nem psovanji želi pisatelja pred svetom gerditi in osramotiti. Gotovo take sline bolj kritikarja kakor pisatelja gnjusijo. Kritika mora biti vselej možato in spodobno pisana, kajti nje poglavni namen je podučiti, ne pa serd napravljati in pa škandal.

Iz Zagreba.

K. Žavčanin.

Ozir po domačii.

Slap „Zaveršnica“ v Bohinji.

Mnogo naravskih lepotij zaljša milo našo domovino, zato jo ogledujejo radi domači, pa tudi ptujih priroma obilno število slednje leto zastran tega v Krajno. Da se blizo vsak zadovoljen odtod verne, nam spričujejo slavni naravoslovcov mnoge pravične rabsodbe, ktere pogostoma v raznih časnikih in bukvah beremo. Ako bi pa po izgledu drugih dežel domači sinovi se še bolj po domovini ozirali in znamenitosti raznih krajev pridno popisovali, gotovo bi naša domovina še vse bolj slovela kakor tako slovi. Sicer imamo odkritega že mnogo, kar nam je v ponos; nič manj pa se tudi še nahajajo lepotije in imenitosti, katerih očitno imeno-val še nihče ni naših ljudi. One se še ponižno skrivajo očém učenega naravoslovca; le priprosti kmetič in pre-bivavec visocih planin vé za nje, pa jih, žalibog, ceniti ne ume. — Ena takih lepotij je slap „Zaveršnica“, od ktere-ga je bilo govorjeno v 61. listu „Novic“.

Ako popotnik pride iz Bleda v Bohinj, se mu na per-vem, in ako nasprotno gré iz Bohinja proti Bledu, na zad-njem bolj odpertem polji pokaže ob cesti vas Nomen. Na-slonsjena je na levo znožje visocih gorá in stoji ravno na iztoku doline, ki se koj ob pričetku v dva ozka stremena cepi. Po vsakem se pripodí potok, ki se pa še za vasjó v enega steka in prijazno skoz vas šumljaje urno Savi naproti hiti. Levi vir omenjenega potoka je bolj vodnat memo de-snega; viditi ga pa tudi zamoremo iz ceste sred vasi, kako se v globoki strugi dolinice prvič precej visoko gori, dru-gič nekoliko nižje čez dvé stermi skali proti ravnini premeta in peni tako belo, da bi človek skoraj mislil, živo srebro izvira iz gromovitih preduhov in podnožij mogočnega Tri-glava ter hiti napajat livade bohinske. Tukaj sred vasi te, dragi bravec, vabi pri hiši štev. 15 lepa steza proti bregu, ki te pelja po precej stermi, pa dovolj zložni poti visoko gori proti tih dolinici. Potok si sicer pustil na levo, pa glasno bobnenje njegovih valov te tako dolgo tako mično v svojo neposredno bližavo vabi, da poslednjič visoko gori res zopet do njegove struge prideš. Ako si urno stopal, si do tukaj komaj 20 minut časa potreboval; al zdaj zložna pot mahoma neha, — skale ti prečijo pot, nazaj ozirajočega te vabi pred tvojimi očmi razprošteno nomensko polje in delec gori okrog visoki verhovi bohinskih gorá, da bi se vernil, pa nikar! — le nekoliko se še potru-di in spenjaj prek skal-natega in stermega obrežja, skrita dolinica se ti nenadoma na desno odprè in v hipu ti pokaže štiri slapove Za-veršnice.

Kaj tacega, kakor se tú na tako skritem kraji očém popotnikovim odgerne, preseže človeško domišljijo. Tiha in divja podolgo-okroglasta dolinica leží pred teboj. Zarobljena je visoko gori krog in krog z zelenim gajem, z njega pa